

medens Rigsdagen er samlet, skulde belave sig paa at nedsætte en Commission og ingen Bevilling forlange førend i en senere Fremtid; dette anseer jeg ikke for at være nogen særdeles anbefalelsesværdig Fremgangsmaade. Svad Forslaget i sig selv angaaer, da har det virkelig undret mig meget, at man saavel i Finantsudvalget som her i Thinget synes at vise denne Sag saa liden Interesse. Saavidt jeg mitødes, har der, saalænge jeg har havt den Ære at have Sæde her i Thinget, været talt meget om Skolevæsenet og om Udfælgigheden af at faae det hele Almue-skolevæsen og tildeels ogsaa Borgerskolevæsenet omordnet. Der er med Hensyn til vort Skolevæsen blevet udtalt mange stærke Beskyldninger og mange haarde Ord, længt haardere, end jeg for mit Vedkommende kan tiltræde og dele, idet jeg ikke troer, at det er nær saa slet eller fortjener at males med saa mørke Farver, som skeet er af saa Mange, og jeg skal her sige, at naar de Resultater, som foreligge af Almue-skolevæsenet, mange Gange ikke ere saa ondfelige, som man kunde synes, at de burde være, saa er jeg overbevist om, at dette ligger ligesaa meget hos Befolkningen selv som hos Lærerne. Vi ere endnu ikke komne saa vidt, at der er en almindelig Interesse og en almindelig Sands for Oplysning hos Befolkningen; en stor Deel af den, og jeg er bange for, at man kan sige den største Deel har ikke denne Sands. Det Samme er Tilfældet her, som naar man mange Gange klager over Politivæsenet; disse Klager kunne i visse Tilfælde være berettigede, men jeg siger: Det gaaer her som hist, at der er en Modstand i Befolkningen, som de Paagjældende ikke kunne modarbejde. Naar det nu er givet, at der her i saa mange Aar har været talt om Udfælgigheden af Forandringer i Almue-skolevæsenet, naar det er givet, at der har været stillet Forslag om Nedsættelsen af en Commission, og det er taget tilbage paa Grund af, at Ministeren har lovet selv at ville nedsætte en Commission, saa forekommer det mig ikke rigtig at ville negte dette beskedne Forlangende af 3000 Rd. til en Commission. Jeg har det Haab, at denne Begjæring vil blive bevilget, men i ethvert Fald bliver der nogen

Dvivel tilbage efter de Udtalelser, vi have hørt. Man henviser til, at Ministeren kan komme med et Forslag, thi han skal have Kjendskab til Almue-skolevæsenet; men, selv om han nu har en saadan, selv om han vilde nedsætte en Commission, eller selv om han vilde komme med et Lovforslag, saa har jeg stærkt Dvivel om, at et saadant, udgaaet fra Ministeriet, vilde være af den Bessaffenhed, at det vilde vinde Thingets Bifald, ligesom jeg paa den anden Side har stærkt Dvivel om, at et Forslag, udgaaet fra den private Forslagsret, vil kunne finde Bifald fra Regjeringens Side. Jeg betragter en saadan Commission som et Fællesudvalg eller som en Forligelsescommission mellem de forskjellige Anstuelser og Betragtninger, og jeg tvivler ikke om, at den høitagtede Minister, hvis Forslaget gaaer igjennem, vil tage Hensyn til de forskjellige Anstuelser og sørge for, at de blive repræsenterede, og der er i Sandhed ikke saa af dem at tage Hensyn til. Jeg skal altsaa meget anbefale at stemme for dette Forslag. — Jeg skal endnu kun henvende en ganske enkelt Ytring til min ærede Nabo her ved Siden af (Madsen), naar han siger: Jeg bryder mig ikke Noget om de andre Forandringer, dersom jeg ikke kan faae denne eller hiin. Det ærede Medlem har udtalt, at naar Communerne ikke fik langt større Selvstændighed end den, de nu have med Hensyn til Skolevæsenet, saa brød han sig ikke videre om det Andet; men hvoraf veed det ærede Medlem, at netop dette Duffe ikke kan blive stærkt repræsenteret i en saadan Commission, eller troer det ærede Medlem, at Noget her ved den private Forslagsret vil kunne sætte saadanne Forslag igjennem? Jeg troer det ikke. Jeg skal udtale, at jeg er enig med mine ærede Venner, Rigsdagsmændene for Ringkjøbing Amts 2den Valgfreds (Maberg) og for Ribe Amts 1ste Valgfreds (S. S. Christensen), om end ikke i Alt, saa dog i meget Bessentligt, og jeg skal navnlig udtale, at jeg fuldstændig deler den Mening, som det ærede sidstnævnte Medlem har udtalt, naar han sagde, at han ikke troede, at den Tid endnu var kommen, da vi kunde overlade Communerne saagodt som alene at sørge for Skoleunder-